

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	VII
ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ Β. ΚΑΡΥΔΗ.....	XV
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Το έγκλημα του λευκού περιλαίμιου ως αυθεντική έννοια της εγκληματολογικής θεωρίας

I. Εκδοχές συναινετικού μοντέλου	17
A. Η ιταλική θετικιστική παράδοση	17
α) Cesare Lombroso: Αναζητώντας τον εγκληματία – άνθρωπο στο πορ- τρέτο του οικονομικού εγκληματία.....	26
β) Enrico Ferri: Ο οικονομικός εγκληματίας ως μέρος του κοινωνικού γίνεσθαι και ως φορέας νομικής ευθύνης	31
B. Η απομάκρυνση του οικονομικού εγκληματία από το ανθρωπολογικό μοντέλο και οι πρώτες απόπειρες πρόσδεσης του σε ευρύτερες κοινωνι- ολογικές συνισταμένες	36
α) Edward Alsworth Ross: Η κοινωνική ισχύς του οικονομικού εγκλη- ματία και ο ελλειμματικός κοινωνικός έλεγχος ως δύο αντιστρόφως ανάλογα μεγέθη	36
β) Albert Morris: Οι εγκληματίες της κοινωνικής αφρόκρεμας.....	43
Γ. Η εγκληματολογική θεωρία σε μετάβαση: από τον δράστη στη δράση και από τον εγκληματία στο έγκλημα όπως καταγράφεται από τον Edwin Sutherland.....	46
α) Το έγκλημα του λευκού περιλαίμιου.....	46
β) Η μεταβλητή του ποινικού νόμου και η σχετικότητα του εγκλήματος.....	57
γ) Η γενική θεωρία της διαφορικής συναναστροφής και της διαφορο- ποιημένης κοινωνικής οργάνωσης ως ερμηνευτικά κλειδιά του εγκλή- ματος του λευκού περιλαίμιου	62
δ) Αποτίμηση της θεωρητική προσφοράς του Sutherland	69

Δ. Δομολειτουργισμός και ανομία – Από τη θεωρητική σκοπιά του Robert Merton.....	75
α) Το εγκληματικό φαινόμενο ως συνώνυμο της συστημικής προσαρμογής.....	75
β) Η έννοια της ανομίας ως θεωρητικό κληροδότημα του Emile Durkheim ..	79
γ) Η ανομική αποτύπωση του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου.....	84
δ) Η «πολιτική μηχανή» του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου και η λειτουργικότητα της	94
ε) Η συμβολή και τα όρια του μερτονικού μοντέλου	101

II. Η συγκρουσιακή τομή στην εγκληματολογική σκέψη και η ανάδυση της κριτικής εγκληματολογίας.....	106
A. Η κριτική προσέγγιση του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου ως έγκλημα των ισχυρών.....	106
B. Willem Bongger: Πρόδρομες κριτικές θεωρήσεις του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου και οι αναφορές του στην καπιταλιστική δομή	119
Γ. William Chambliss: Αναπαραστάσεις του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου υπό το πρίσμα του νομικού ρεαλισμού	124
Δ. Richard Quinney: Αντιστίξεις του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου και της κοινωνικής πραγματικότητας	133
E. Επιτεύγματα και αγκυλώσεις του συγκρουσιακού σχήματος.....	141

B' ΜΕΡΟΣ

Η πορεία και εξέλιξη του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου ως εγκληματολογικού όρου και ως κοινωνικού φαινομένου

I. Ιχνηλατώντας το πραγματικό κοινωνικό πεδίο.....	151
A. Η θεωρητική διαμάχη ανάμεσα στη νομική υπόσταση και στην πραγματική διάσταση του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου.....	151
B. Από τη σφαίρα των αφαιρετικών αναζητήσεων στο πεδίο της απτής, μεσαιας τάξης	159
Γ. Η γενική θεωρία του αυτοελέγχου και η περιχαράκωση του φαινομένου του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου στα όρια της εξατομικευμένης συμπεριφοράς	163
Δ. Οι έννοιες του κοινωνικού ελέγχου, της εμπιστοσύνης και του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου: ένα ενιαίο, τριφασικό σύστημα;.....	166
E. Παραλλάσσοντας συνισταμένες: η έννοια της εμπιστοσύνης, το έγκλημα του λευκού περιλαιμίου και η παράμετρος της εξουσίας	171

II. Τομές και αναιρέσεις	179
A. Η πρώτη απόπειρα αντικατάστασης του παραδοσιακού όρου και η δι- χοτόμηση του φαινομένου	179
α) Το επαγγελματικό έγκλημα	179
β) Το εταιρικό έγκλημα	183
B. Η έννοια του οργανωσιακού εγκλήματος ως άλλη εναλλακτική του όρου «έγκλημα του λευκού περιλαιμίου»	187
α) Η επαναδιαπραγμάτευση επί των συνεπειών του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου	187
β) Ποιος ο δράστης και ποια η ευθύνη ως προς τα εγκλήματα του λευ- κού περιλαιμίου; – Μια μακρο-διερεύνηση	192
Γ. Το έγκλημα του λευκού περιλαιμίου ως πτυχή της ελίτ παρέκκλισης	200
α) Η οργανωσιακή προσέγγιση της παρέκκλισης	200
β) Η ελίτ ως δομικό στοιχείο της παρέκκλισης	203
Δ. Το έγκλημα του λευκού περιλαιμίου στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητας	212
α) Η ιδιωτική φύση του επιχειρηματικού εγκλήματος	212
β) Η δημόσια διεύρυνση του επαγγελματικού εγκλήματος	219
E. Από την καινοτομία των εγκλημάτων του λευκού περιλαιμίου στη ριζο- σπαστικοποίηση τους	223
III. Καινοτόμες προσεγγίσεις και διερευνήσεις	235
A. Από τη μέθοδο της διάσπασης στη μέθοδο της συναρμογής. Το έγκλη- μα του λευκού περιλαιμίου ως κύριο συνθετικό του «θεωρήματος» του κρατικού – εταιρικού εγκλήματος	235
α) Το χρονικό της δομικής διαπλοκής μεταξύ οικονομίας και πολιτικής	235
β) Ασκήσεις αποτύπωσης, αποτίμησης και ελέγχου της «παγκοσμιοποι- ημένης ανομίας»	244
B. Από τη συναρμογή στη συνταύτιση: Η έννοια του εγκλήματος του λευ- κού περιλαιμίου ως δίδυμη εκείνης του οργανωμένου εγκλήματος	262
α) Η ιστορική δόμηση του οργανωμένου εγκλήματος στον αντίποδα του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου	262
β) Ο κοινός τόπος της οικονομίας και τα εγκλήματα εξουσίας	273
γ) Διαφορετικός κοινωνικός έλεγχος για παράλληλες δράσεις	288

Γ΄ ΜΕΡΟΣ

Οπτικές και προοπτικές αντεγκληματικής πολιτικής: εναλλακτικά μοντέλα και επέκτεινα

I. Η κοινωνική και οικονομική (αν) – ασφάλεια: μία όψη θυματοποίησης.....	299
A. Μετανεωτερικές διαστάσεις του οικονομικού και του κοινωνικού πλεονάσματος.....	299
α) Καταγράφοντας τη σύγχρονη ανομική εικόνα.....	299
β) Η διπλή μετάβαση από το κοινωνικό στο ποινικό κράτος και από τη ποινική δικαιοσύνη στο ποινικό σύστημα.....	312
B. Στην παγκοσμιοποιημένη αγορά των θαυμάτων.....	328
α) Η τακτική της «εξαφάνισης» του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου.....	328
β) Η δομική ενσωμάτωση της οικονομικής εγκληματικότητας ως μέρος της κοινωνικής ζωής.....	346
II. Η οντολογία της κοινωνικής βλάβης και το ζητούμενο της κοινωνικής δικαιοσύνης.....	354
A) Η βλάβη που προκαλείται από τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου υπό το πρίσμα της κριτικής εγκληματολογίας.....	354
B) Απόπειρες ρύθμισης και αντιμετώπισης της εγκληματικότητας του λευκού περιλαιμίου.....	374
α. Το ποινικό δίκαιο ως επιλογή τυπικής ρύθμισης της εγκληματικότητας του λευκού περιλαιμίου.....	374
β. Η αυτό-ρύθμιση ως εναλλακτική άτυπης διευθέτησης της εγκληματικότητας του λευκού περιλαιμίου.....	387
Γ) Το παράδειγμα της αποκαταστατικής δικαιοσύνης στο σύγχρονο πλαίσιο των νομικών εγγυήσεων.....	395
α. Η παρελθούσα «καταργητική» ουτοπία ως σημερινή ρεαλιστική ανάγκη.....	417
Δ) Καινοτομώντας: Η νέα θεωρητική πρόταση της κοινωνικής βλάβης.....	423
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	437